

Pericopa Şmot – Descălţarea într-un loc sfânt 5781

„Şi (HAŞEM) i-a spus: Nu te apropia de locul acesta! Scoate-ţi încălţăminte din picioare, căci locul pe care stai este pământ sfânt!” (Şmot/Exod 3:5). Moşe ajunge la locul focului rugului şi imediat este poruncit să-şi scoată încălţăminte din picioare fiindcă locul acela este un loc sfânt. De aici au învăţat înţelepţii – HAZAL – că este obligatoriu descălţarea pantofilor într-un loc sfânt. Însă ei mai adaugă la descălţare încă o serie de interdicţii în locuri sfinte. De exemplu, la urcarea pe Muntele Templului ni se spune în Mişna că din cauza sfinţeniei locului „să nu intre pe Muntele Templului cu baston, cu încălţăminte, în haine intime (sau poate cu portofel), prăfuit pe picioare, să facă scurtări de drumuri înăuntru, să scuipe – de la acţiuni neajutoare până la cele mai jignitoare”.

Cartea de Mişna cere oricărei persoane să se comporte cu respect faţă de cel de sus când se află pe un loc sfânt. Sunt enumerate aici şase lucruri de care trebuie să se abţină. Intrare cu baston sau cu încălţăminte arată îngâmfare şi orgoliu pe când într-un loc sfânt trebuie să ne comportăm cu modestie şi umilinţă. Intrarea cu haine nepotrivite ca şi cu picioare prăfuite arată dispreţ, dezonoare într-un loc sfânt. Să te învârteşti pe munte de colo-colo pe degeaba arată sfidare al Muntelui faţă de restul împrejurimilor. Bineînţeles că scuipatul este un semn clar de dispreţ faţă de locaş. Înţelepţii mai scriu că nu este voie să stai aşezat în

mijlocul Templului azara אָזָרָה decât regii din dinastia lui David.

Obligația de a ne comporta demn în locuri sfinte este o parte din mișvoturile numite „respectarea/teama Templului”: „Șabaturile mele să le păziți și de Templul meu să vă temeți” (VaYikra/Levitic 19:30). Pe baza acestui verset au adus înțelepții învățătura din Mișna. Interzicerea intrării pe Munte încălcați este valabilă și când Templul nu mai există.

Mai sunt și alte exemple cu privire la interzicerea intrării într-un loc sfânt încălcați și respectarea celorlalte reguli de comportament în locuri sfinte. Așa este când Iehoșua întâlnește îngerul: „Și căpetenia armatei lui HAȘEM a vorbit lui Iehoșua zicând: Scoate-ți încălțăminte din picioare, căci locul pe care stai este pământ sfânt” (Iehoșua/Iosua 5:15). Aici este vorba despre încălțăminte, iar în Ester găsim despre îmbrăcăminte: „În cele din urmă s-a dus până în fața porții regelui, pentru că nimeni nu putea să intre pe poarta regelui îmbrăcat în pânză de sac” (Ester 4:2). Rabi Iose Ben Iehuda în midrașul Kohelet Raba 4:1, 17 spune: dacă pentru un rege în carne și oase se face așa, cu atât mai mult pentru regele regilor (HAȘEM)”.

Aceste interdicții de a intra într-un loc sfânt cu haine neadecvate și cu încălțăminte mai au un sens ideologic adânc și anume scoatem de pe noi lucrurile care pun o barieră între noi și Hakadoș Baruch Hu: „Păzește-ți piciorul când te duci în casa lui HAȘEM și apropie-te mai degrabă să asculți decât să aduci jertfa nătărăilor pentru că ei nu știu să facă rău” (Kohelet/Eclesiastul 5:1). Despre asta au spus înțelepții în Talmud, tractatul Brachot 23:a: „Păzește-te să nu păcătuiești”. Dacă omul se va păzi pe el însuși, atunci și Hakadoș Baruch Hu îl va răsplăti și îl va păzi și ocroti. Așa explică înțelepții și această mișva „Teama Templului”: „Oare poate ca cineva să se teamă de Templu? Învățătura este la versetul „Șabaturile mele să le păziți și de Templul meu să vă temeți”: Ce este Șabatul – nu de Șabat vă temeți, ci de cel

care a poruncit Șabatul; așa și Templul – nu de Templu vă temeți, ci de cel care a poruncit Templul”.

Interdicția de a se urca pe Muntele Templului încălțat nu este din cauza respectului față de munte, ci pentru cinstirea celui care și-a așezat numele său acolo, slăvitul HAȘEM.

Când Cohanimii (preoții) binecuvântează obștea în rugăciune prin „Birkat Cohanim” □□□□□ □□□□ ei trebuie să se descalțe nu numai în Templu, ci oriunde. Această interdicție este una din cele nouă modificări făcute de marele înțelept Raban Iohan Ben Zakai imediat după distrugerea Templului în anul 70 e.n după cum apare în Talmud, tractatul Roș Hașana 31:b, în memoria Templului. Sunt câteva argumente la această modificare. Unii înțelepți spun că este în cinstea publicului, însă majoritatea spun că este pentru cinstea Cohanimilor, ca să nu fie o problemă cu încălțăminte și din cauza aceasta să nu fie în stare să binecuvânteze obștea și să fie prihănit și rușinat.

Sinagoga este un Templu în miniatură *Mikdaș Meat* □□□ □□□□ și rugăciunea acolo s-a stabilit ca un substitut la ritualul sfânt din Templul care a fost distrus și ca atare era predictibil ca interdicția de intrare încălțat să fie valabilă și în acest caz. Dar nu este așa. Și RAMBAM (Maimonides) ne învață: „Oricare intră în sinagogă poate să iasă pe altă cale ca să scurteze drumul, poate intra cu baston, încălțat, în haine neîngrijite și prăfuit pe picioare, iar dacă trebuie să scuipe poate să scuipe”. Și în regulile de comportament în sinagogă din „Șulhan Aruch” apare permisiunea de a intra în sinagogă încălțați. Înțelepții subliniază această permisiune ca inversul interdicției de a intra în Templu încălțat.

Bineînțeles că sunt modificări încă din Talmud în legătură cu regulile de comportament în sinagogă. Eu m-am referit aici doar la diferența între Templu și sinagogă. Un singur exemplu: nu ai voie să intri în sinagogă doar să te adăpostești de la ploaie. Fiecare dintre noi poate înțelege diferența dintre

Templu și sinagogă în care avem „un pic de Templu, însă casa lui HAŞEM este una – Templul construit la Ierusalim, pentru care ne rugăm cu toții, și cei din Israel „Lašana habaa biruşalaim habnuia” (la anul în Ierusalimul reconstruit).

□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□